

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d. : 18/4/2024
Commissie : Commissie Samenleving
Portefeuillehouder : A. Gamri
Zaaknummer :
Productiedatum : 30 november 2023

Onderwerp

Minimabeleidsplan 2024 - 2027

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

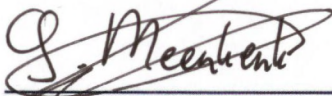
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 februari 2024

besluit:

1. Het Beleidsplan Minimabeleid 2024 - 2027 vast te stellen

De raad voornoemd, d.d.

de griffier,

de voorzitter,

2024 000 116

Voorgesteld besluit

Het beleidsplan Minimabeleid 2024 – 2027 vast te stellen

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

In het kader van het aankomende Minimabeleidsplan 2024 - 2027 is de vorige beleidsperiode geëvalueerd. De volgende punten zijn daarbij geëvalueerd:

- Het gebruik van de regelingen
- Benutting budgetten
- Kansen voor verbetering voor de inwoner

Op basis van deze evaluatie worden de meeste regelingen ongewijzigd voortgezet. Op enkele regelingen worden kleine wijzigingen gedaan, deze wijzigingen gaan per direct in. Wijzigingen die een uitgebreidere afweging en meer onderzoek vragen worden in een tijdspad weggezet. Dit is in het uitvoeringprogramma uitgewerkt in hoofdstuk 3 van het minimabeleidsplan. Dit tijdspad beslaat de periode 2024 – 2027.

Beoogd effect

In de landelijke visie is de menselijke maat waarmee recht wordt gedaan aan de belangen van de inwoner speerpunt geworden voor de interpretatie, toepassing en uitvoering van de Participatiewet. De menselijke maat is ook de rode draad in het beleidsplan minimabeleid 2024 – 2027 van Bloemendaal.

Het doel van het minimabeleidsplan 2024 -2027 is om het minimabeleid nog toegankelijker, eenvoudiger en laagdrempeliger te maken. Meer inwoners kunnen zo makkelijker gebruik maken van de regelingen.

Politieke keuzeruimte

Het Minimabeleid omvat regelingen die ondersteuning bieden aan inwoners die leven met een kleine portemonnee. De ondersteuningsmaatregelen dragen hiermee bij aan de bestaanszekerheid van inwoners die onder de 130% van het sociale minimum leven. Binnen het Minimabeleid zijn er tien regelingen waarvan zeven voor kinderen en drie voor volwassenen.

In het Collegeprogramma 2022 – 2026 is in de actiepunten sociaal domein opgenomen dat we inwoners willen steunen die net niet in aanmerking komen voor het minimabeleid en dat er onderzocht moet worden hoe de doelgroep uitgebreid kan worden. Aan deze actiepunten is in de beleidsperiode 2020 – 2023 al uitvoering gegeven. De inkomensgrens voor volwassenen is uitgebreid naar 130% en hiermee gelijk getrokken met de grens van de kindregelingen. In het beleidsplan 2024 - 2027 ligt de focus voornamelijk op het vergroten van het gebruik van alle regelingen en het vereenvoudigen van het aanvraagproces.

Het Minimabeleidsplan 2020 – 2023 is geëvalueerd per regeling. Op basis van deze evaluatie en de ambities in het Uitvoeringsprogramma 2022 – 2026 van het college is het Minimabeleidsplan 2024 – 2027 opgesteld.

Gedachtegang

Argumenten

Structureel te maken

1. *De tool 'Bereken Uw Recht' draagt bij aan de financiële dienstverlening aan de burger*

Met het instrument 'Bereken Uw Recht' kan een inwoner anoniem en snel zien of diegene ergens recht op heeft. In het instrument staan landelijke en gemeentelijke regelingen. De tool wordt met

regelmaat en met toenemende mate gebruikt. We stellen voor om het gebruik van 'Bereken Uw Recht' structureel voort te zetten als financieel dienstverleningsmiddel voor de inwoner. Dit past binnen het huidige budget.

2. De inkomensgrens van 130% voor de regeling Eropuit! en identiteitsbewijs voor volwassenen moet structureel worden voor een groter bereik en uniformiteit

In het Collegeprogramma 2022 – 2026 is in de actiepunten sociaal domein onder andere opgenomen dat onderzocht moet worden of de doelgroep uitgebreid kan worden. Op basis hiervan is de inkomensgrens naar aanloop van het nieuwe minimabeleidsplan voor de maatschappelijke participatieregelingen voor volwassenen sinds 1 januari 2023 uitgebreid van 120% naar 130% van het sociaal minimum. Het betreft de regeling Eropuit! en de regeling identiteitsbewijs. Deze twee regelingen waren als enige binnen het minimabeleid nog niet op 130% van het sociaal minimum gesteld. Met deze aanpassing is een groter bereik onder werkende inwoners met een lager inkomen en eenvoud en duidelijkheid binnen de regelingen en in de communicatie richting de inwoner beoogd. We hebben meer inwoners bereikt in 2023 ten opzichte van 2022. Het voorstel is om de inkomensgrens van 130% aan te houden voor deze regelingen. Omdat de inkomensgrens al sinds 1 januari 2024 op 130% van het sociaal minimum ligt, heeft dit geen kostenverhogend effect.

3. De kledingkaart wordt sinds 2018 uitgegeven maar is geen structurele regeling. Er moet onderzocht worden hoe deze kaart toch structureel in het minimabeleid kan passen.

Sinds 2018 geven we aan het eind van het jaar kledingkaarten aan kinderen tot 18 jaar van ouders met een laag inkomen. De regeling is op dit moment incidenteel. Elk jaar bekijken we of er voldoende budget is om de kledingkaarten te geven. Tot nog toe zijn ze elk jaar gegeven.

We stellen voor om te onderzoeken hoe de uitgifte van kledingkaarten structureel onderdeel van het minimabeleid kan worden. Hierbij houden we er rekening mee dat het binnen het doel vereenvoudiging van de minimaregelingen past. De te onderzoeken punten zijn:

- of het als aparte regeling opgenomen moet worden of als onderdeel van de regeling Eropuit!;
- of het samengevoegd kan worden met het gedeelte van de regeling Eropuit! wat voor sportkleding gebruikt kan worden;
- of het ook voor volwassenen ontsloten kan worden;
- financiële consequenties van de keuzes.

Ongewijzigd voort te zetten

1. De schoolkostenregeling en de regeling bijles, huiswerkbegeleiding en examentraining dragen bij aan een kansrijke start

Om een kansrijke start op schoolgebied te waarborgen is er de regeling schoolkosten. Eerst was deze regeling op factuurbasis. Dit is sinds schooljaar 2022- 2023 aangepast. Huishoudens krijgen het bedrag nu in één keer uitbetaald. Ook wordt deze regeling sinds deze aanpassing automatisch gegeven aan gezinnen die een bijstandsuitkering ontvangen. De schoolkostenregeling voldoet aan de vraag. We zetten de regeling daarom ongewijzigd voort.

Om een kansrijke start te bieden wordt de regeling huiswerkbegeleiding, bijles of examentraining ongewijzigd voortgezet.

4. De zwemlestoelage regeling moet ongewijzigd worden voortgezet

De zwemlestoelage is er zodat kinderen uit gezinnen met een kleinere portemonnee zwemles kunnen volgen. De regeling wordt goed gebruikt en wordt daarom ongewijzigd voortgezet.

5. Een legitimatiebewijs is voor veel activiteiten verplicht

Het hebben van een legitimatiebewijs is in Nederland een verplichting en ook noodzakelijk voor veel activiteiten. De regeling wordt daarom ongewijzigd voortgezet.

6. We moeten maatwerk blijven leveren ter verzachting van de armoedeval

Met ingang van het beleidsplan 2020 - 2023 is ingevoerd dat de inkomensgrens voor de regelingen minder hard is voor een verzachting van de armoedeval. Inwoners die net boven de 130% verdienen kunnen door middel van een draagkrachtberekening alsnog in aanmerking komen voor een deel van het bedrag bij een minimaregeling. Een vorm van maatwerk die we ongewijzigd voortzetten.

Budget neutraal gewijzigd voort te zetten

1. De huidige computerregeling sluit niet goed aan wanneer kinderen van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs gaan

In de huidige regeling kan de inwoner elke drie jaar een vergoeding voor een computer en benodigde accessoires aanvragen. Het aanvragen kan tot een bedrag van € 400 en maximaal voor twee kinderen in de leeftijden 8 tot en met 17 jaar. In het voortgezet onderwijs zijn er soms eisen verbonden aan een device waardoor de inwoner een nieuw device moet aanschaffen. Voor de inwoner met een kleine portemonnee kan het lastig zijn als zij een nieuw device moeten aanschaffen maar nog geen recht hebben op een nieuw device volgens de huidige computerregeling.

Om hiervoor een oplossing te bieden is het voorstel om een device in het basisonderwijs en een device in het voortgezet onderwijs te vergoeden. Om te werken met actuele bedragen is het voorstel te verwijzen naar de Nibud prijzengids van het actuele jaar.

2. Voor de vergoeding in de fietsregeling moet in het kader van versimpelde indexatie verwezen worden naar de Nibud-prijzengids

Eens in de drie jaar kan er voor kinderen in de leeftijd 8 t/m 17 jaar een vergoeding voor de fiets worden aangevraagd. De regeling sluit aan bij de vraag daarom wordt regeling voortgezet met daarin een kleine wijziging. Voor het maximaal te vergoeden bedrag willen we verwijzen naar de Nibud-prijzengids. Op deze manier hoeft de indexatie niet meer middels de beleidsregels plaats te vinden.

3. Sportkleding moet in de Eropuit! regeling voor kinderen ook worden vergoed voor sportuitoefening zonder abonnement

In de huidige regeling worden sportkleden alleen vergoed in combinatie met een bijpassend sport abonnement. Het voorstel is om dit uit te breiden naar sportuitoefening ook zonder sport abonnement en hiermee het bereik te vergroten.

4. Het kopen van een fiets moet mogelijk worden met de Eropuit! regeling voor volwassenen

Voor kinderen is er een aparte fietsregeling, voor volwassenen op dit moment niet. In de cijfers is terug te zien dat het Eropuit! budget voor kinderen meer wordt benut dan dat voor volwassenen. Fietsen draagt bij aan een gezonde levensstijl en deelname aan de maatschappij. Daarom wordt voorgesteld om ook de aanschaf van een fiets voor volwassenen van het budget mogelijk te maken. Voorgesteld wordt om ook de aanschaf van een fiets voor volwassenen van het budget mogelijk te maken.

Belangrijkste focuspunten

1. De regelingen zijn er voor de inwoner, deze moeten daarom vereenvoudigd worden en het bereik moet de komende jaren worden vergroot.

Het Nibud heeft in aanloop van het beleidsplan minimabeleid 2020 – 2023 opdracht gekregen om voor Bloemendaal te onderzoeken wat het gebruik is onder de doelgroep en wat mogelijke acties zijn om het bereik en het gebruik van de minimaregelingen te vergroten. Hier is uitgekomen dat het bereik, alhoewel niet afwijkend van landelijke cijfers, verbeterd kan worden. Onder andere op basis van dit onderzoek is gedurende de jaren 2020 – 2023 gewerkt aan het vergroten van het bereik van de regelingen.

Er zijn verschillende redenen waarom wij nog steeds niet een volledig gebruik van de regelingen terugzien. Ten eerste moet opgemerkt worden dat er altijd een deel bewust niet-gebruik en een deel onbewust niet-gebruik is en 100% gebruik daarmee geen realistisch doel is. Niet iedereen uit de doelgroep (jaarlijks) eenzelfde behoefte en dus noodzaak heeft om gebruik te maken van een of meer minimaregelingen. Te denken valt aan de aanschaf van een fiets, laptop of identiteitsbewijs wat niet een jaarlijks terugkerende kostenpost is. Ten tweede krijgen alle bijstandsgerechtigden wel jaarlijks automatisch toegang tot hun budget voor de regeling Eropuit! zonder dat zij hiervoor een aanvraag hoeven te doen. We zien dat het budget niet in alle gevallen (volledig) wordt gebruikt. Daarnaast kan er nog steeds sprake zijn van onbekendheid met de regelingen maar ook de toegankelijkheid kan een probleem zijn.

Voor de periode 2024- 2028 wordt het actiepunt vergroten van het bereik voortgezet. Dit wordt gedaan door de communicatie te versterken en op strategische wijze doelgroep gericht te werk te gaan. In dat kader zullen meer samenwerkingen aan worden gaan met scholen, sportverenigingen, kinderopvangen en organisaties die werken met mensen in de AOW leeftijd. Ook zal worden gewerkt aan de toegang: onder andere focus op nog toegankelijker taalgebruik en het creëren van een nog eenvoudigere aanvraagroute en gebruik van de regelingen.

Als voorbeeld is in de afgelopen beleidsperiode de toekenning schoolkostenregeling vereenvoudigd door deze automatisch te verstrekken aan bijstandsgezinnen. Het voorstel is om te onderzoeken of er bij meer regelingen mogelijkheden zijn om deze voor de inwoner nog eenvoudiger en laagdrempeliger te maken en hiermee het bereik te vergroten.

In het coalitieakkoord 'Sterk, Sociaal, Vooruit' 2022 – 2026 wordt het onderzoek naar het herinvoeren van de sport- en/of cultuurpas benoemd. In de komende beleidsperiode wordt de Eropuit! regeling nogmaals geëvalueerd. Hierbij wordt onderzocht of de uitvoer in de huidige vorm nog steeds de beste optie is of dat een van de mogelijke alternatieven zoals de sportpas en cultuurpas, een stadspas of digitalisering van het budget gunstiger blijkt voor de inwoner.

2. Nog meer maatwerk leveren door doel en de visie op de regelingen terug te laten komen in het beleid

In de beleidsregels zijn nu geen doel en visie per regeling opgenomen. Het voorstel is om bij elke regeling een duidelijke omschrijving van de visie en het doel van de regeling toe te voegen om nog meer maatwerk te kunnen bieden voor de inwoner.

Kanttekeningen

1. Enkele onderdelen moeten nog worden onderzocht

Enkele onderwerpen zijn in de tijd weggezet. In het uitvoeringsprogramma (zie beleidsplan) wordt hiervoor de beleidsperiode van 2024 – 2027 aangehouden. Over deze onderwerpen moeten aparte afwegingen worden gemaakt en moet gekeken worden wat de mogelijke financiële consequenties zijn.

2. Blik op de toekomst: Oekraïners?

Op het moment kunnen Oekraïners nog geen aanspraak doen op regelingen binnen de participatiewet in verband met de verblijfstatus die zij hebben. Landelijk beleid hierover volgen we op de voet.

Middelen

Financiële middelen

De nu voorgestelde wijzigingen zijn allemaal budgetneutraal uit te voeren. De kosten voor 'Bereken Uw Recht' en de kledingkaart zitten in het uitgavenbeeld van 2023.

De kosten van Bereken Uw recht ad € 1.955 zijn sinds de start van de pilot ten laste gebracht van het bestaande budget. Binnen de begroting 2024 kan Bereken Uw Recht structureel worden voorgezet. De kosten voor de kledingkaart zoals deze nu is ingericht niet. In verband daarmee is het structureel voortzetten van de kledingkaart als te onderzoeken onderwerp weggezet.

De kledingkaart is tot nog toe geen vast onderdeel van het beleid geweest. Bij voldoende ruimte in het budget in november/december is de kledingkaart voor kinderen de afgelopen jaren aan de inwoners verstrekt. Wanneer duidelijk is of en hoe we de kledingkaart structureel onderdeel van het minimabeleid kunnen maken, zal de raad zo nodig om extra budget worden gevraagd voor dit onderdeel.

Wat betreft de te onderzoeken kansen is nog niet inzichtelijk of de daaruit voortvloeiende wijzigingen kosten met zich mee brengen en hoeveel dit betreft. Per onderdeel zal dit te zijner tijd indien nodig worden aangevraagd via de p&c cyclus.

Personele middelen

De beleidsadvisering over en de uitvoering van het minimabeleid zijn belegd bij de IASZ. Zowel de uitvoering als de te onderzoeken onderwerpen in het beleidsplan zullen binnen de bestaande formatie worden uitgevoerd.

Participatie

De cliëntenraad Werk en Inkomen is betrokken bij het opstellen van dit beleidsplan. Aan hen is gevraagd wat zij inhoudelijk van de regelingen vinden en of ze regelingen missen. Zij zijn over het algemeen tevreden over de inhoud van het minimabeleid. Zij hebben wel gevraagd of de vastgestelde bedragen voor de Eropuit! regeling en de fietsregeling nog passend zijn. Door aan te sluiten bij de actuele prijzen uit de Nibud-prijzengids wordt aan deze wens tegemoet gekomen.

Communicatie

Nadat het minimabeleidsplan is vastgesteld wordt de cliëntenraad hierover geïnformeerd. Zij zullen ook verder geïnformeerd worden over de communicatie naar de inwoners. Zodra de wijzigingen binnen de regelingen ingaan worden de inwoners hierover geïnformeerd. De huishoudens die bij de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken bekend zijn worden geïnformeerd per nieuwsbrief.

Samenwerking (Heemstede)

De beleidsadvisering over en de uitvoering van het minimabeleid is sinds 2006 belegd bij de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (IASZ) Bloemendaal – Heemstede. De IASZ is een Gemeenschappelijke Regeling. In het kader van deze Gemeenschappelijke Regeling is een goede samenwerking tussen Gemeente Heemstede en Gemeente Bloemendaal op het gebied van het minimabeleid van belang voor een efficiënte uitvoering en uniforme werkwijze.

In de beleidsperiode 2024 - 2027 brengen we meer focus aan op het onder de aandacht brengen van andere partijen in de regio die de inwoner kunnen ondersteunen zoals stichtingen en fondsen.

Tot slot houdt de IASZ korte lijnen met de afdelingen gemeentebelastingen Kennemerland Zuid (GBKZ) en Duurzaamheid om inwoners beter te bereiken en van dienst te kunnen zijn.

Vervolgproces/evaluatie

Vervolgproces

Het Minimabeleidsplan 2024 - 2027 gaat ter instemming naar de raad. Hierna wordt het Minimabeleidsplan 2024 - 2027 gepubliceerd. De genoemde acties in het beleidsplan worden gedurende de beleidsperiode uitgevoerd.

Evaluatie

Volgens het uitvoeringsprogramma wordt het Minimabeleid in 2027 geëvalueerd in de aanloop naar het nieuwe Minimabeleidsplan.

Bijlagen

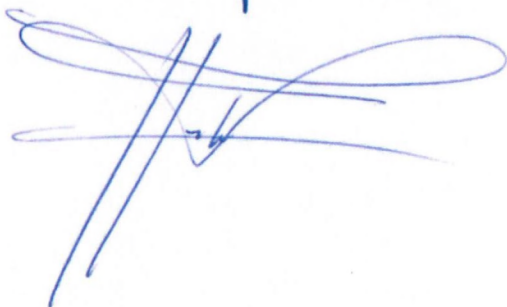
1. Beleidsplan Minimabeleid 2024 - 2027

Achterliggende documenten

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.